SCI-CONF.COM.UA

THE WORLD OF SCIENCE AND INNOVATION

ABSTRACTS OF I INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE AUGUST 19-21, 2020

LONDON
2020

THE WORLD OF SCIENCE AND INNOVATION

Abstracts of I International Scientific and Practical Conference

London, United Kingdom

19-21 August 2020

London, United Kingdom

2020

UDC 001.1

The 1st International scientific and practical conference "The world of science and innovation" (August 19-21, 2020) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2020. 493 p.

ISBN 978-92-9472-197-6

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // The world of science and innovation. Abstracts of the 1st International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2020. Pp. 21-27. URL: https://sci-conf.com.ua/i-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-the-world-of-science-and-innovation-19-21-avgusta-2020-goda-london-velikobritaniya-arhiv/

Editor
Komarytskyy M.L.
Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring coutries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: london@sci-conf.com.ua

homepage: *https://sci-conf.com.ua*

©2020 Scientific Publishing Center "Sci-conf.com.ua" ®
©2020 Cognum Publishing House ®
©2020 Authors of the articles

УДК 009

ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН «БІОЕТИКА» ТА «ЕТИКА» У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Зеленцова Світлана Миколаївна
кандидат історичних наук
доцент кафедри громадського здоров'я
та мікробіології ПВНЗ «Київський медичний університет»

Анотація: у статті йде мова про можливості та методи використання художніх творів про медицину та лікарів при викладанні дисциплін етика та біоетика у медичних університетах. Надані приклади аналізу змісту творів та їх застосування. Визначені виховні та світоглядні потенціали використання такого виду робіт при проведенні навчального заняття.
Ключові слова: художній твір, методика, етика, біоетика, література, автор, аналіз

Вища медична освіта прагне к досягненню трьох важливих цілей: надати випускнику ВНЗ знань, навичок на сучасному етапі розвитку медичної науки, сформувати вміння постійного оновлення та самовдосконалення, створити умови для розвитку творчої, ініціативної та гуманної особистості майбутнього лікаря.

Однією з парадигм розвитку світової педагогіки та філософії у другій половині XX століття є становлення гуманітарної парадигми, яка спрямована на розвиток духовності студента, виховання у нього загальнолюдських цінностей. Освіта лікаря не може обмежуватися лише медичними знаннями, починаючи з стародавніх часів гуманітарному вихованню лікаря приділялася значна увага. Завжди, метою була не тільки медична освіта, але й виховання багатогранної особистості, інтелектуала та інтелігента.

Криза сучасності, як економічна так і духовна, ще більше вимагає звернути увагу на якість гуманітарної освіти лікарів. Лікар повинен бути не тільки фахівцем, але й мудрою, вихованою, моральною людиною. Особистість сучасного студента формується у період, коли у суспільстві «розмитість» системи цінностей. Враховуючи, що середовище впливає на молоду людину сильніше, ніж освіта, особливе значення набуває створення у медичному ВНЗ умов для формування професійного та морального виховання студентів.

Духовно-моральна культура студента – це складна інтегральна система його особистих якостей, які характеризують ступень саморозвитку та розвитку моральних якостей, мотивів, знань,вмінь, здібностей, які він може проявити в ситуації морального вибору. Гуманітарні дисципліни ставлять за мету розвиток саме такої культури студента. Не останнє місце при вихованні займає художня література, читання якої, в епоху Інтернету та розвитку техніки, постійно знижується. Але через читання класики світової та вітчизняної літератури формується ціннісна, духовна людського світогляду.

На теперішній час існує багато дослідників, які вивчають проблему формування світогляду, системи цінностей молоді, а також студентів. В цих дослідження особливу увагу приділяють саме студентам медичних ВНЗ. Про важливість залучення художньої літератури при викладанні гуманітарних дисциплін наголошують лікарі науковці такі як: Амосов М., Вагнер Є., Вересаєв В. Вони, крім медичної проблематики ставили питання морально-ціннісного виховання майбутніх лікарів. Педагогічні та філософські аспекти гуманітарної освіти та значення художніх творів також висвітлені у статтях Романова Є.Г., Карпачевої М.Л., Абдулгалімова Р.М. [1,5,7]. У роботах цих науковців говориться про педагогічний потенціал художніх творів та важливість їх залучення при викладанні гуманітарних дисциплін у медичних ВНЗ. Колектив авторів Харківського національного університету, створив бібліографічний вказівник світової літератури з медицини. В ньому надані твори, які можна залучити при викладанні філософії, етики, медичної

деонтології, християнської етики, біоетики у навчальних закладах, які виховують майбутніх лікарів.

Завдання гуманітарного знання є формування у лікаря осмислену потребу використання власних знань для блага людини, впевнене вміння розрізняти добро та зло. Само тому, у систему медичної освіти було включено дисципліни предметом, яких є людина і суспільство. Потенціал гуманітарних дисциплін дуже великий. При викладанні етики, філософії, естетики тощо, можна широко використовувати фільми, мистецтво, літературу все це розвиває здібності спілкування лікар - пацієнт, розуміння хворого, моральні цінності лікаря. Але безсумнівну, художній літературі слід надавати перевагу.

Умовно, вся художня література про лікарів та медицину, які можна використати при викладанні гуманітарних дисциплін, може буди поділена на три групи:

1) література про лікарів, в якій висвітлена лікарська професія, її буденність, проблеми лікарського обов'язку та його меж, проблеми етичні та деонтологічні, які постають перед молодим лікарем і не тільки. Саме такі твори рисують в уяві студента ідеальні та реальні образи лікаря та умов його праці;

2) література про медицину, в які постають біотичні проблеми. Розвиток сучасної медицини ставить багато питання морально-етичного характеру такі як: медичний експеримент, аборти, трансплантація, евтаназія тощо;

3) література загально філософського або етичного характеру. Твори, в яких висвітлені загальнолюдські цінності, вирішуються етичні проблеми життя та смерті, смислу людського буття, любові та милосердя, добра та зла, хвороби та здоров'я.

Курси «Етики», як правило дуже теоретизовано та складно побудовані. Етика ставить проблемні питання життя та смерті, добра і зла. Але у реальному професійному житті майбутнього лікаря вони мало співвідносні [7, с.11]. На думку багатьох дослідників, більший вплив на формування цінностей можуть оказати курси до яких включено вивчення літератури про медицину і лікарів. Наприклад, реальність лікарської праці можна усвідомити при читанні твору

М.А. Булгакова «Записки юного врача». Реальність буття молодого лікаря, важка праця та моральна відповідальність, відношення до лікарського обов'язку. Мій досвід використання твору цього автора свідчить, що етичні та деонтологічні проблеми, які ставить М.А. Булгаков актуальні і на сучасному етапі розвитку професії лікаря.

На ролі та значенні літератури при вихованні студентів наголошували дослідники-лікарі, письменники-лікарі. Серед них можна назвати: Вагнер Є, Грандо А. [2,3]. Так, на думку Вагнера Є., гарна література вчить розуміти інших людей та знаходити спільну мову з ними [2, с.199]. Безсумнівну твори лікарів - письменників: Чехова А.П., Булгакова М.А., Вересаєва В.В., Амосова М.М., Смирнова О.К., Вагнер Є.А. розкривають перед студентами медичного вузу реалії професійного життя, яскраво характеризують всю важкість лікарських буднів та значення професійного обов'язку. Кожний з них відмічає пріоритетність хворої людини кожного дня та при кожному випадку. Іноді лікар, повинен жертвувати собою щоб виконати свій обов'язок. Ідеалом повинен стати девіз всіх лікарів «Светя другим - сгораю сам», як колись було запропоновано голландський лікарем Ніколасом ван Тульпом. Особливе місце, у створенні образу ідеального лікаря, слід також приділити роботі Ільїна І. «О призвании врача» [4] в ній, автор надає глибоке філософсько-етичне обґрунтування професії лікаря та ролі духовної складової при виконанні обов'язків.

Читаючи художню літературу студент пізнає професію і усвідомлює її важкість та важливості, пріоритетності людини та лікарського боргу при будь-яких життєвих обставинах. Образи лікарів дужі різні, але вони заставляють молодь емоційно переживати, усвідомлювати та робити моральний вибір. Наприклад, у А.П. Чехова є образ поганого лікаря у творі «Палата № 6» та лікаря здатного на самопожертву у творі «Доктор Дымов». Обговорення цих образів можна використовувати при вивченні проблем лікарського боргу на заняттях з етики та деонтології.

Крім творів лікарів і письменників які своє бачення та досвід виклали у власних книгах, також доречно використовувати твори в яких ставляться етичні та філософські проблеми людського буття. Мій досвід, говорить про можливість використання творів російської та зарубіжної класичної літератури. Проблеми життя та смерті у творі Толстого Л.Н. «Смерть Ивана Ильича»; проблеми хвороби та здоров'я людини та суспільства у роботі Солженіцина О. «Раковый корпус», проблема милосердя у Стефана Цвейга «Нетерпение сердца», проблеми огидного та прекрасного, етичних якостей людини у Оскара Уайлда «Портрет Дориана Грея».

Методологічною основою для роботи з художнім текстом, мною запропонована схема аналізу твору. Після читання, студент осмислює книгу, робить аналіз за схемою, а потім на занятті йде обговорення етичних, філософських, медичних проблем які були поставлені автором.

Схема аналізу художнього твору:

1. Жанр твору;
2. Тематика та головна ідея твору, важливо уяснити, що тем у творі може бути багато, але головна тільки одна;
3. Проблематика твору;
4. Образна система. Необхідно ретельно розібратися, для чого потрібен той чи інший персонаж, зрозуміти його функцію і роль;
5. Образ і характер лікаря або лікарі у творів;
6. Етика та медична етика, її відображення автором твору, характеристика основних етичних принців та змістів.

Використання художньої літератури на заняттях, текстів виступає як взаємодія емоційного, етичного, філософського, естетичного компонентів при розгляданні деонтологічних проблем [5, с. 97]. Як відомо, тести займають значне місце серед засобів навчання. Крім того, текст є фундаментальною категорією сучасної індивідуальної культури людини. Студентів треба спонукати до читання текстів та емоційного їх переживання, що є необхідним для передавання моральних цінностей.

Розкриття та використання потенціалу кожної гуманітарної дисципліни дозволяє зробити вклад в процес формування етико-професійного, культурного та морального світогляду лікаря. Використання художньої літератури при викладанні є важливою складовою процесу духовного виховання, через емоційне переживання твору та осмислення образів у студента формується уявлення про професію лікаря, про етичні складові медицини, система власних норм та цінностей, які йому не обхідні для того щоб буди повноцінним членом суспільства. Потенціал художніх текстів є одним з засобів формування інтелектуальності та інтелігентності майбутніх фахівців, роблячи студента не тільки професіоналом, але що найголовніше людиною. Це важливо у сучасній меркантильній та прагматичній реальності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Абдулгалимов Р.М. Профессиональное мировоззрение будущего специалиста медицинского профиля: структура и проблема формирования \ Мир науки, культура, образование. – №2 (39). – 2013. – С.46-48.

2. Вагнер Е.А. О врачебном долге /Е.А. Вагнер. – Пермь: Пермское кн. изд-во, 1991. – 245 с.

3. Грандо А.А. Врачебная этика и медицинская деонтология \А.А. Грандо. – 2-е изд. перераб. и доп. – К.: Вища школа, головне вид., 1988. – 192 с.

4. Ильин И.А. Путь очевидности (О призвании врача). \И.А. Ильин. – М.: АСТ, 2007. – 221 с.

5. Карпачева М.Л. Роль гуманитарных дисциплин в процессе формирования этико-деонтологической культуры студентов медицинского вуза. \Вестник ЧГПУ. – 2012. - №7.- С.95-104.

6. Медицина в зеркале мировой литературы: аннотированный библиографический указатель \ состав.: И.В. Киричок, В.М. Серпухова, О.В. Озеркина; под общей ред. И.В. Киричок; Науч. Библиотекам Харьковского национального университета. – Х.: ХНМУ, 2014. – 75 с.

7. Романова Е.Г. Литература и медицина – аспекты взаимодействия. Опыт междисциплинарного учебно-методического пособия. \Е.Г. Романов Е.В. Харченко //Мир науки, культуры, образования. – 2009. – № 7 – С.10-12.